

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 49.

V Ljubljani, v soboto 9. decembra 1899.

Letnik IV.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — **Naročnina** je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrť leta 1 gold. Vsaka številka stane 7 novč. — **Dopisi** pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani, **Gradišče št. 15**. Uradne ure od 9—12 ure dop. — **Oznanila** se računajo po navadni ceni.

Bliža se kriza.

Luknja za luknjo se zavrtava v ladijo desnice državnega zbora. Višji faktorji, vlada, združena moč levice, vse vrta in hoče potopiti slovanski brod, noseč jedini up naše boljše bodočnosti.

Desničkim poslancem prihaja tesno pri srcu. In kakor poslancev, polastujeta se zbežanje in obupnost tudi za njimi stoječih narodov. Ni čudo! Delo in trud in tlaka tolikih let, pa — zastonj.

V prvi vrsti je postal položaj Čehom neznošen. Dobili so bili nazaj mrvico narodnih pravic, katere je nekdanje imelo v polni meri njihovo neodvisno kraljestvo. A naenkrat so se jim vzele izpred ust, ko so jih komaj začeli uživati. Tega zasramovanja in ponižanja češki narod ne bode prebolel mirno. Zavrgel bode poslance, ako se udajo. Slovenci in Hrvati imamo bolj polževo kri, ki se zrcali tudi v naših poslancih. A voda ni naša kri in vskipeti mora, ako se bode vedno dražila z odrekanjem pravic. Ne poroča se tedaj zastonj z Dunaja, da je položaj za desnico postal zadnji čas jako kritičen.

Razbila so se pravna pogajanja med desnico in levico. Katoliški Nemci so poskusili posredovati. Poslanec Fuchs je stavil predlog, da naj se izvoli poseben odsek, ki bi pretresoval uredbo jezikovnih in narodnostnih razmer in dognal načrt jezikovnega zakona, ter da naj, ako se zakon tekom štirih mesecev ne dožene, ministerstvo s posebnimi ukazi uvede češki notranji jezik v čeških okrajih. Nemci so ta predlog zavrgli, kakor tudi podobni predlog Povšetov.

Čutijo se Nemci popolnoma varne, zato so tako ošabni. V svoji birokraciji imajo drugo vlado, ki je močnejša kot ministerstva in parlament. Terno menijo zadeti gotovo. Ako vlada razpusti državni zbor, vladala bode birokracija v njihovem smislu dalje, ako ga pa ne razpusti, hočejo dregati toliko časa Poljake in katoliško

ljudsko stranko, da razbije desnico. Upajo zdaj, da se jim posreči prvo, kajti čas za rešitev od cesarja omenjenih „državnih potreb“ poteka.

Čehi se pripravljajo na najodločnejšo obstrukcijo, za katero naši poslanci niso rojeni in Poljaki tudi ne. Tako se bo gotovo razdrla desnica, če se kmalu ne zatvori državni zbor. In katero desetletje najde Slovane zopet jedine? Ne vemo. Na zgubi smo, če se bo vladalo brez državnega zbora, še večja bo pa zguba Slovanov, ako se razdele v vladni in protivladni tabor. Zato je boljše, da poslanci pridejo domov. Če nam prinese brzojav za božič vest: „poslanci se vračajo“, narod slovenski ne bode plakal. Dosegli itak nismo ničesar; izpolnila se ni najmanjša željica, ko smo služili vladi na Dunaju.

Pri teh homatijah bi bila najboljša tolažba za slovenski narod, ako bi bil bolj složen. Najhujših valov bi se nam ne bilo treba bati, ako bi se čvrsto organizovali doma s skupnimi močmi proti skupnemu sovražniku. Če se pa organizuje le stan zoper stan v domačih deželah in zoper domače ljudi, to ne koristi niti posameznim stanovom, niti skupnemu narodu. Zna biti vendar po dolgih, neuspešnih bojih voditelji naroda pridejo do spoznanja. Glejmo, Slovenci, da nas razmere, ki se utegnejo te dni na Dunaju spremeniti, ne najdejo nepripravljenih!

Paberki iz časnikov.

„Primorski List“ v 34 številki objavlja članek v obrambo delavske organizacije proti slovenskim napadom, obsegajoč govor, katerega je imel dne 26. novembra č. g. dr. Jos. Pavlica na občnem zboru slov. kat. delavskega društva v Gorici. Miriti, je rekel gospod Pavlica, ne maram srditih goriških bojnikov, „Sočanov“ in „Goričanov“, ker kdor miri, se mu rado zgodi, da sam po glavi dobi. Prepirajoči stranki si zdaj iščeta zaveznikov. „Sočina“ stranka išče trgovcev in krčmarjev. Ustanovila je trgovsko-obrtno

društvo po vzorcu kranjskega društva, ki ima namen zgolj političen, v gospodarskem oziru pa ne dela družega, kot da ovira in ovaja zadruga kmetov in delavcev. Tako se snuje tudi na Goriškem trgovsko-krčmarska stranka proti delavskim stanovom in njih prijateljem, duhovnikom ali učiteljem. Nova stranka trdi, da delavskega vprašanja ni in da ni treba delavcem svoje organizacije. Če se pa smejo organizovati drugi stanovi, se sme tudi delavski stan. Na vseslovenskem shodu so predsednik dr. Gregorčič, dr. Tuma in Gabršček pritrjevali dr. Šusteršiču, ko je razvil program gospodarske organizacije za Slovence. Takrat je bil ta program, ki priporoča snovanje zadrug, „izvrsten“, kako more danes biti „sleparski“? Govornik je potem razložil pomen denarnih, produktivnih, pridobitnih in gospodarskih zadrug in konsumnih društev in rekel, da se ljudstvo od nekaterih politikov pri snovanju zadrug ne sme dati ustrahovati. Svoboda, katero zahtevajo za se trgovci, sme zahtevati tudi ljudstvo. Ako se bodo ljudstvu pravice kratile, lahko nastane huda vojska. Za enkrat utegnejo naše ljudstvo zmaličiti, ker je premalo izobraženo, ali dolgo ne bo trajalo. Voz pojde naprej in se ne bo ustavil, če se par otrok obesi na soro. Predlagal je govornik nastopne resolucije, ki so se vsprejele: 1.) Katoliško delavsko društvo v Gorici kliče slovenskim kmetom, obrtnikom in delavcem: združite se in pomagajte si sami, ker če sami ne boste skrbeli za se, bodo drugi malo za vas storili. 2.) Vsak ud delavskega društva naj se trudi, da pridobi delavskemu društvu še druge ude, da ne bo slovenskega delavca v Gorici, ki bi ne bil ud slovenskega delavskega društva. 3.) Kmetje obrtniki in delavci odobravajo in pozdravljajo z veseljem organizacijo in napredek slovenskega trgovstva na Goriškem, toda odločno odbijajo zahtevo, da naj delavski stanovi izbrišejo iz svojega programa združno organizacijo trgovstvu na ljubo: Vsak je sebi najbližji in občna bla-

Slovenska krajevna imena.

(Dalje.)

II. Iz Ljubljane v Trst.

Borovnica — Franzdorf. Vas Borovnica ni dobila imena od borovnic, ampak od borovcev, ki so dali ime vsi okolici. Tudi potok, ki teče skozi vas, se imenuje Borovnica. Mogoče je, da je potok, tekoč skozi borov gozd, prej dobil ime in po potoku šele vas. Blizu Borovnice, pri izviru potoka Bistre, je pa koroški vojvoda Ulrik I. 1260. ustanovil kartuzijanski samostan, kateri je tudi sprva dobil ime od Borovnice. Imenuje se I. 1260. „vallis jucunda in Vrounitz (prijetna dolina v Borovnici)“. „Vrounitz“ so potem v pisarnah pačili na razne načine ter pisali: Vronitz, Vrevnitz, Fraunitz, Frounc itd. Tako je sčasoma nastalo za samostan ime **Freudnitz**, ter v 17. stoletju **Freudenthal**. Zadnje ime se je prijelo, ker se je bolj prilegalo prvotnemu priimku „vallis jucunda ali jocosa“. Vas Borovnica je pa dobila svoje nemško ime na ta način, da se je „Vrounitz“ popačilo v Franz in pristavila se za vas, da se razloči od samostana, beseda „dorf“, tedaj **Franzdorf**. Da se je slovenski „b“ (Borovnica) v nemščini spremenil v „v“ oziroma „f“ (Franz), je nekaj čisto navadnega,

saj smo isto videli že pri imenih: Bela, Bled itd. Samostan se je po slovensko imenoval bisterski, po potoku Bistri. Prisiljeno se nam zdi, kakor hoče nekdo, izvajati ime „Vrevnitz“ (Freudnitz), od „vreti“, češ da ondi vre iz tal ali izvira Bistra. ki se je znabiti nekdanje imenovala Vrevnica. Naša razlaga, kako je iz „Borovnice“ nastalo oboje: Franzdorf in Freudnitz (Freudenthal), je bolj naravna in po listinah utemeljena.

Logatec — Loitsch. Beseda log (Hain, niederer Wald) je bila znana že starim Slovencem, ki so jo izrekli še z nosnikom, tedaj „long“. Najbrže se ne motimo, če trdimo, da se je nosnik v tej besedi ohranil še pri krajevnem imenu Podlonk, v Selški dolini, in da je Podlonkom = pod longom = pod logom. Kraj, v katerem je bilo več logov, se je imenoval logát, in odtod se je napravil samostan Logatec. Da je Loitsch le spaček, ki je nastal iz Logatec, ni treba dokazovati. Bolj važno je pa dejstvo, da je bila že za časa Rimljanov v sedanjem Logatcu vojaška postaja, ki se je imenovala Longaticum. Razmera daljav na Pentingerjevi tabuli, kjer stoji zapisano Longaticum, se popolnoma vjema z lego našega Logatca. Kje bi bili Rimljani vjeli to slovensko besedo in vrh tega v njej še staroslovenski nosnik, ako bi ne bili todi že ob

njihovem času bivali Slovenci? Mogoče je tudi, da se je kraj, ki je dal vasi ime, sprva imenoval po slovensko: Longatik, in da je pozneje iz mestnika: v Longatec nastalo Logatec.

Planina — Planina. Nekdanje so Nemci Planino imenovali „Alben“, sedaj se jim pa zdi to prenemno in puščajo prvotno slovensko ime lepi Planini, ki leži v mokri ravnini.

Ráček — Rakek. „Krebslein“ je rekoč neki jezikoslovec zavpil za sprevodnikom, ko je ta zaklical Rakek. In vendar se je hudi jezikoslovec nekoliko zmotil. Rakek ni deminutivum iz rak, kajti ljudstvo še zna toliko slovnico, da bi v tem slučaju reklo Raček. Po našem mnenju je Rakek najbrže skrčena oblika iz Ráček. Nemci so imeli do Rakovka toliko spoštovanja, da ga niso prevajali, ampak vsprejeli v skrajšani obliki Rakek.

Postojna — Adelsberg. Ptič postojna se zove po nemško Aar. Grad nad Postojno na Soviču so v 13. stoletju imenovali Arsberg, Arisberg, Arnesberg, potem Arlsberg in od tega je dobil postojnski trg sedanje nemško ime Adelsberg. V listinah prejšnjega stoletja smo videli zapisano celo Adlersberg, ker Adler tudi pomenja postojno.

Prestranek. Beseda očitno kaže slovenski izvor. Bil je nekdanje tu grad in od l. 1580. je podružnica c. kr. kobiljarne v Lipici.

ginja ljudij je več vredna, ko dohodki enega ali drugega trgovca, kateri bi utegnil trpeti kako neznatno škodo. 4.) Delavsko ljudstvo, katero je ostalo vedno zvesto slovenski zastavi, pričakuje od izobraženih slovenskih rodoljubov: od duhovnikov, učiteljev, uradnikov, odvetnikov in družih, da ga bodo podpirali v strašni bedi, gmotni in dušni, v kateri se nahaja, in da ga ne bodo pustili na cedilu morda radi političnih namenov. 5.) Ako bi se pa radi političnih prepričev kaka politična stranka izneverila slovenskemu socialnemu programu, naj delavsko ljudstvo tako stranko hladnokrvno prezira in hodi mirno svojo pot naprej, naj si ustanavlja, previdno sicer, ali dosledno, gospodarske zadruge, prodajalnice pa le tam, kjer ni pravih slov. trgovcev. 6.) Te resolucije naj predsednik naznani političnim voditeljem.

„Gorica“ piše v 28. številki o naših srednjih šolah in priporoča, da naj se hrvaški in slovenski oddelek učiteljskega preneseta iz Kopra v Gorico, ker narodna vzajemnost zahteva, da bi oba oddelka ostala skupaj. Dalje omenja, da sta deška in deškiška vadnica na goriškem ženskem izobraževališču le vtepalnici nemščine, tako da morajo deklice že v drugem letu v šoli po nemško moliti. Ko pride mladina po osemletnem nemškem pouku na izobraževališče, kjer se mora učiti skoro vseh predmetov na podlagi materinščine, pa tega jezika skoro ne pozna. — Poslanci naj bi se res potrudili, da se ta neumna nemška dresura odpravi.

Iz „Kmetovalca“ posnemamo, da so se v kranjsko kmetijsko družbo zadnji čas vpisali trije advokati (dr. Kušar, dr. Hudnik in dr. Vilfan), 11 učiteljev, 14 gostilničarjev in 22 trgovcev. Na Kranjskem se tedaj pridno dela za narod, treba samo, da kdo podkuri. V tem slučaju je podžgala k pristopu katoliško-narodna stranka začasne prijatelje kmetov, ker je letos postavila svoje kandidate.

„Soča“ si daje pisati iz Ljubljane: „Kdor ni slep, vidi le krog „Soče“ zbrano v resnici svobodomiselnih, napredno gardo goriških rodoljubov, ki so v polni meri deležni naših (Savskega!) simpatij“. Dopisnik pravi tudi, da je Gorica klerikalna, kakor „Slov. List“. Za „Gorico“ ne vemo, kako je, za naš list pa jasno in glasno povemo, da ni svobodomiselnog naprednega lista, ker že od svojega rojstva nosi na čelu zapisano, da je krščansko-socialno glasilo. Da je bil med krščanskimi uredniki nekdanj tudi g. Gabršček, smo dokazali že zadnjič. Danes pa Gabršček prodaja „svobodno misel“, katera bo narodu prinesla laške verige.

„Primorec“ piše za „Sočo“: „Vprašamo dr. Gregorčiča, zakaj on prejema že 8 let dobro plačo zastoj. Zakaj prejema dijete po 10 gld. na dan (kot državni poslanec), ko večinoma mirno čepi doma in lenuhari!“ — Prave

prismode morajo biti tisti Goričani, ki so se osem let dali od „Soče“ „farbati“, da je dr. Gregorčič najdelavnejši poslanec, ko sedaj sama prizna, da je celih 8 let lagala, češ, da je Gregorčič že 8 let lenuhari. — Goriška „burja“ je v resnici mnogo hujša, kot Kranjska. Zato pa utegne odpihati nekoliko prej, kot naša.

„Edinost“ poroča o občnem zboru političnega društva „Edinost“ in o govorih, katera sta imela na shodu poslanca dr. Mat. Laginja in prof. V. Spinčič. Župnik in poslanec Kosec, ki se v nedeljo ni mogel shoda vdeležiti, je pismeno pritrjal sklepom shoda in za goriški spor povdarjal, da naj se zvežejo „Samove šibice v narodno solidarnost“. Nam se pa zdi, da se „šibice“ toliko časa ne morejo zvezati, dokler strast po „napredni misli“ in „svobodni vladi“ slepi um. Te dve točki sta „ljulika, ki jo seje sovražni človek narodu v zasmeh in pogin, našim narodnim nasprotnikom pa v veselje in zmago“. Tudi mi kličemo z g. Koscem: „Proč s tako ljuliko! V ogenj pozabnosti z njo!“ — V odbor društva „Edinosti“ so bili izvoljeni gospodje: predsednik prof. M. Mandič, odborniki: dr. J. Abram, A. Bogdanovič, M. Cotič, A. Črne, dr. G. Gregorin, dr. O. Rybač, dr. E. Slavik, J. Turk, dr. J. Zuccon. — Dr. Laginja je v svojem govoru pobijal duvalizem in poveljeval zjedinenje Hrvatov in Slovencev v jeden narod kot jedini pogoj naši eksistenci. V Avstriji se morejo mirno zlivati tri velika morja: slovansko, germansko in latinsko. Pride dan, ko bodo tudi Čehi morali misliti ne samo na-se, ampak tudi na nas, zato treba sedaj podpirati Čehe. — Spinčič je govoril o razmerah v Istri in na Primorskem ter izjavil, da se istrski deželni poslanci ne udeležijo razprav deželnega zbora, dokler se sedanje stanje ondi temeljito ne izpremeni. Italijani so vzprizarjali škandale v Puli in Kopru še v večji meri, nego v Poreču.

V „Soči“ št. 97. gosp. Gabršček hvali sebe „in prelepo organizacijo trgovskega in obrtnega stanu brez slehernega vmeševanja — učiteljstva“. Dalje piše: „Načrti naši so tako jasni, tako očitno lepi in izvršljivi, potrebna organizacija v smislu mojih izvajanj v „Soči“ in na shodih pa tako nujna, da pridobimo za njo slehernega trgovca in obrtnika v deželi. In kdo ne ve, da so vsi trgovci in obrtniki v deželi prevažni činitelj, oni so skoro brez izjeme naši najveljavnejši možje, vsi skupaj pa največji davkoplačevalci“. Z organizacijo trgovcev in obrtnikov upa Gabršček prinesiti tudi odvisnemu, pomilovanju vrednemu učiteljstvu pomoči. „Meni kot svobodomiselnemu naprednjaku je pa mnogo na tem“, pravi Gabršček, „da se učiteljstvo osamosvoji in reši iz gmotne bede, ki marsikoga ponižuje na pomilovalno nižino neke obupne odvisnosti od drobitnic, ki padajo „z gospodove mize“. Na zadnje Gabršček

svari učitelje, naj ne bodo tako kratkovidni, da bi silili nazaj v meznarsko odvisnost. — Po našem mnenju pa duhovniki prav nič ne žele, da bi bili učitelji od njihove osebe odvisni, pač pa je neka odvisnost učitelja, ki vzgaja katoliško mladino, potrebna glede verske vzgoje in verskih resnic, katere duhoven oznanjuje. Noben katoličan ne more ravnodušno poslušati kričanja nekaterih učiteljev: „Šola naj se loči od cerkve! Krščanski nauk in duhovna iz šole ven!“ — Nato pa neki trgovec Maryn v „Soči“ na široko pripoveduje, da „imajo vsi trgovci po svetih in cerkvenih zakonih pravico do obstoja“, ki se jim pa odreka po konsumnih društvih. Ali tako pisarenje vsem velja? Ali bi ne mogli istega pisati proti trgovcem vsi ubožni mali davkoplačevalci, kmetje, obrtniki, konsumenti sploh? Ali ima „ring“ trgovcev res namen, le prisiliti rodoljube, da bodo pri njih kupovali? Ali se ne utegne kakšna stvar podražiti, kadar bo „ring“ gotov? Zakaj bi se konsumna društva ne mogla enako ustavljati tujim trgovcem in pomagati na noge slovenski stvari? Saj konsumna društva ne jedo dobička. Basta! Mi smo v teh vprašanjih glede organizacij stanov svobodomiselnog napredni in svarimo proste stanovce, naj ne silijo nazaj v meznarsko odvisnost od trgovčeve mošnje!

„Slovenski Narod“ ima navado, da pripravlja pred nedeljo in praznikom svojim bralcem posebno mastno pečenko. Zakaj? Liberalčki, ki po navadi ob nedeljah ne vidijo cerkve, ampak hodijo v gostilne in kavarne „Narod“ brat, se lepo „pokruftajo“ z zabavljicami na cerkev in duhovne. Zadnja sobota je „Narod“ kričal, da je cerkveno premoženje na Kranjskem vredno $13\frac{1}{2}$ milijona goldinarjev in da bi bilo prav, ko bi se cerkve prodale in bi se s tem plačali davki. — A davki bi se lahko plačali še drugače. Dr. Tavčar pozna liberalnega advokata, ki ima letnih dohodkov nad 9000 gld., kar znaša glavnico 180.000 gld. Gotovo bi se tedaj tudi pri advokatih in notarjih dobilo na kupcu nekaj drobiža, s katerim bi si ljudstvo lahko nekoliko opomoglo pri plačevanju davkov.

Politiški pregled.

Dr. Fran Smolka, ki je bil dolgo časa predsednik državni zbornici, je dne 4. decembra umrl v Lvovu, star 89 let. Dosegel je visoko starost, dasiravno je bil kot poljski rodoljub štiri leta v sodnijski preiskavi in potem kot veleizdajalec in zarotnik obsojen na smrt. Pri pogrebu je g. poslanec Povše zastopal desnico državne zbornice, slov. kršč. zvezo pa poslanec Barvinski.

Delegacije. Zajedno z državno zbornico zboruje tudi delegacija na Dunaju. V soboto 2. t. m. je podal minister zunanjih del grof Golu-

Pri Šent-Petru smo že na kraškem svetu. Da je bil nekdanj Kras bolj obrasel, kakor je danes, je gotovo. Ni dvoma, da je mnogo kolov, na katerih stojé Benetke, s Krasa. Da bi bili pa ves Kras nekdanj pokrivali lepi gozdovi, je pravljica. Čemu se imenuje Kras? Krs in krš pomenja skalo, Fels, odtod: kršna Istra = skalnata Istra. Tudi staroslovenska beseda krsta, arca, skalnata duplina, je iz istega debla. Na Krasu je mnogo krst. Svet je skalnat ali krsat. Rimljani, ki so staroslovenske polglasnike še dobro slišali, so Krasu rekli Carusad. Stari Slovenci so pa najbrž rekli: na kršsátem (svetu). Odtod je nastala skrčena beseda Kras. Nemec je „a“ pomaknil nazaj in napravil metatezo, ohranil pa v svojem jeziku še prvotni „t“ in tedaj pravi: Karst. Naj omenimo še, da je na Bolgarskem kraj Hърsovo (*Кърсово*).

Zgornje Ležéče — Ober-Lesece. Ako bo kdo razlagal ime Ležéče iz deležnika glagola ležati, ležeč, se bo najbrže vrezal. Tíko abstraktnih imen Slovenci niso dajali krajem. Mali lazi, laziči, so skoraj gotovo posodili ime temu kraju.

Diváča — Divacca. Mogoče je, da prihaja beseda Divača od: divjača, Wildnis, za gotovo pa ne moremo reči. Italijansko-nemška pisava Divacca je vsekako spaček.

Sežána — Sessana. Tudi pri razlagi krajevnega imena Sežana nismo gotovi. Da je slovenskega korena (kaže na deblo „seg“) in da končnica „an“ razodeva prebivalce, skoraj ni dvoma. Mogoče je pa tudi, da se izvaja od debla „suh“ in da so se prebivalci sprva imenovali Sušáni, iz česar je utegnila nastati beseda Sežána. — Jugovzhodno od Sežane je vas Lokva (Lokva), ki se po nemško imenuje Hülsen. Dokazano je že v „Izvestjih Muz. društva“ l. 1892. str. 151., da je Hülsen, ki pomenja v stari nemščini Pfütze, gola prestava slovenske lókve. Od tod se razlaga tudi Vóvlo (Hülsen) pri Kranju. Po laško se pa primorska vas Lokva imenuje Corgnale, in sicer baje po Corneliju, ki je bil predstojnik hiši ondotnih taylorjev, katerim je patrijarh l. 1118. podelil to vas.

Opčina (Opčine). V listinah: Opčina in Opechno. Domačini (Openci) rabijo ime v množini in pravijo: na Opčinah. Trstenjak je razlagal ime vasi: „na opaki“ (osojni strani hriba, Sila pa od občinskega pašnika. Bolj verjetno se nam zdi, da je vas dala ime peč ali peca = pečina. Prebivalci ob pečini so se morda imenovali ob+pec+janjani = Obpečani in odtod je lahko nastalo, ko je z deblom strnjeni predlog dobil naglas, Opčina. Od Trsta se vidi, kakor bi Opčine bile na pečini.

Prosek — Prosecco. Kraj leži na hribovnem proseku. Tudi to slovensko ime bi Italijani radi pokvarili, namreč v Avesica, a se spaka ne prime.

Nabrežina — Nabresina. Kraj leži na morski brežini. Nemci imena niso mogli ponemčiti in Lah so se še le zadnji čas začeli spakovati, da menda pišejo Aurisina.

Grljan — Grignano. Kraj leži v grlu nad gradom Miramare (glej morje!) in ime mu je dal prebivalec grljan, iz česar je Italijan napravil Grignano. — Mialo pred Trstom ob morju je vas Barkovlje, italijansko Barcola. G. Sila razlaga Barkovlje = kraj barast ali močviren. Čemu to? Priznajmo, da smo si Slovenci izposodili že v davnih časih besedo „barca“ iz italijanščine. Kraj, kjer se ustavljajo ribiške ladije, je barkovlje, med „v“ in „j“ se po slovničnih pravilno vtika „l“, tedaj Barkovlje. Da je Barcola nastalo iz Barkovlje, ni treba dokazovati.

Trst — Triest — Tergeste. Gosp. Sila navaja v knjižici „Trst in okolica“ dvanajst razlag za ime Trst. Ugaja nam samo zadnja, namreč razlaga iz staroslovenske besede trgište = tržišče, t. j. kraj, kjer se je trgovalo. Iz trgište se najlože razlaga tudi latinsko ime Tergestum, italijansko Tergeste in nemško Triest. Prebivalci, ki so radi trgovali, so bili tržáti (trg+jat) in iz tega pridevnika se je napravilo s končnico „jan“ ime

howski pregled zunanjega položaja v Avstriji. Dejal je, da je država v najboljših razmerah z drugimi državami. Trozveza obstoji neomajana in je srečna in sigurna podlaga svetovnemu miru. Razmerje z Rusijo je vedno bolje, in to omogoči, da se tudi razmere na Balkanu pravilno razvijajo in da se ondi ni bati nikakih spletkarij. Treba bo pa mornarico povečati. Po tem pregledu se je pričel razgovor z govorom delegata dr. Kramarja, kateri je vlado ostro napadal, ker je s svojim nepremišljenim postopanjem obstrukcijo prenesla od leve na desno. Govornik je dokazoval, da je trozveza koristna za Nemčijo in za Laško, da pa nosi Avstrija le troške in bremena trozveze. Dr. Baerenreither je zavračal Kramarja glede izjave o notranjih razmerah. Izrazil je upanje, da bodo nastale v Avstriji zopet pravilne razmere. Grof Dzieduszycki je tudi grajal postopanje Nemčije nasproti Avstriji na polju gospodarstva in je želel, da se nastavi na Nemškem več avstrijskih konzulatov. Dr. Stransky je izjavil, da nima nikakega zaupanja do ministra Goluhovskega, ker on ne zastopa slovanskih koristij. Dr. Funke se je potoževal za ministra nasproti dr. Kramarjevim napadom, in dr. Gessman je tožil da Ogerska nima smisla za veterinarske naredbe, kar Avstriji pri živinotrstvu silno škoduje. Konečno je pa povdarjal dr. Wolffhardth, da je krivo ministrovo delovanje večinoma notranjega obupnega položaja države. Minister grof Goluhovsky je odgovarjal vsem delegatom in zagovarjal svoje postopanje. Vsled predloga referenta Dumke je izrekla delegacija ministru — zaupanje . . .

Tiskovni odsek, v katerem so se razpravljali predlogi glede spremembe tiskovnega zakona in dovolitve kolportaje, je z 9. proti 8. glasovom zavrgel te predloge, češ da bi se zavlekla odprava časniškega kolka, ako bi se sprejeli. Vladni zastopnik je obetal, da predloži podoben načrt vlada sama.

Princ Frid. Schwarzenberg in naši poslanci. Odlični vodja češkega veleposestva je na svojem shodu v Budijevicah dejal o naših poslancih v desnici: „Mi imamo zvestih prijateljev, na katere se smemo zanašati. V prvi vrsti imenujem zastopnike slovenskega in hrvaškega naroda, ki so se vsikdar potezali za naše koristi. Ali bi bilo pravično in dostojno češkega naroda, ako bi češka delegacija izstopila iz zveze večine in bi te zveste prijatelje češkega naroda prepustila njih usodi? (Viharno odobravanje.) Kakor mi vsprejemljemo njih pomoč, tako je dolžnost tudi češkim poslancem, podpirati Slovence in Hrvate v njih bojih. Le z največjo hvaležnostjo se moremo spominjati delovanja teh poslancev.“ Ta izjava je zelo vesela za razmerje slovenskih poslancev do naroda češkega.

prebivalca: trg+jat+jan = Tržačan, oziroma pridevnik trg+jat+ski = tržaški.

Dostavek. Naša razlaga krajevnih imen je vzbudila med Slovenci precej pozornosti. Dobili smo že več prošenj, da naj bi „jezikodrobec“ šel po vseh postajah na slovenskih tleh in kolikor le mogoče, stopal tudi v druge kraje zunaj železniških postaj ter nadaljeval razlago krajevnih imen v „Slov. Listu“. Oglasili so se pa že tudi dodatkarji. Prav, samo kaj novega bi želeli! Piše nam n. pr. V. B. to-le: „Kranjska Gora se je svoje dni imenovala „Mati božja na belem gradu“. Ratečanom pa ni dal imena mož Ratek, ampak je ondi le raztočje, raztok vodá (Wasserscheide), ker Dolinska Sava teče proti vzhodu, drugi potoki pa proti zapadu“. Te dve novici smo že prej čitali v Lavtižarjevi „Zgodovini župnij“, a prvi dostavek se nam ni zdel potreben pri razlagi imena Kranjska Gora, razlaga Rateč iz raztočje je pa na prvi pogled jako vabljava, a vendar zelo neverjetna iz teh le razlogov: Teško bi se bil iz „raztočje“ izgubil „z“ ter „o“ spremenil se v „e“ (Lavtižar sicer piše „raztočje“, a pritisne slovnico). Beseda Rateč se rabi v množini, ne v jednini. Rateč in Radeč je mnogo na slovenskem svetu, tudi v krajih, kjer ni raztočja vodá.

Obstrukcija v ogerski državni zbornici je tudi pričela svoje delo. Proti povišanju kvote obstruirata Košutova stranka in ljudska stranka.

Domače novice.

Pridiga, pa — komu? „Naša Sloga“ piše: „Naši narodni protivniki in njih listi naglašajo vedno kakor glavno pogreško hrvatskih in slovenskih duhovnov Istre utikanje teh poslednjih v javne posle svojega naroda. Po sodbi italijanske gospóde bi se naši duhovniki ne smeli brigati za ničesar, razen za cerkve in oltar. Oni bi morali biti slepi in gluhi za vse lopovščine, ki jih narodni protivniki naši počenjajo dan na dan na škodo naroda našega. Tedaj, pa le tedaj bi bili oni dobri, vredni in pošteni. Čim pa se naš duhoven kjersibodi zavzema po svoji dolžnosti za duševni in telesni blagor svojega mukotrpnega naroda — že nehuje v očeh naših nasprotnikov biti duhoven, ampak je agitator, puntar, je nevreden svojega stanu. Takega duhovna treba črniti, obrekovati, preganjati, doklerni moralno ubiti. Ta pridiga velja po „Naši Slogi“ gospodu Zanettiju iz Furlanije, na Kranjskem pa velja od besede do besede tudi „Slov. Narodu“ v Ljubljani. V „Narodu“ pogosto čitamo, da je le tisti duhoven kaj vreden, ki se v politiko sploh nič ne vtika. Če se vtika, ga „Narod“ skuša moralno ubiti. Zadnji čas je ta list pač začel hvaliti tudi nekatere duhovne, ki „Naroda“ nikdar niso hvalili, ampak le grajali, a eno lastnost morajo imeti, biti morajo — na parah. Te „Narod“ proglašča, da slepi ljudi, za svoje somišljenike. Pač lahko! Od njih se ne boji popravka, sam pri sebi pa misli: „Gut weg!“

Kardinal dr. Missija je odpotoval v Rim v družbi novomeškega prošta dr. Elberta, kanonika barona Oera in tajnika Zampara. Dne 14. t. m. bode novi kardinal sprejel iz rok sv. očeta kardinalski klobuk ter se mu bode odkazala njegova naslovna cerkev v Rimu. Baje bode to cerkev sv. Klemená.

Ivan Perdan, deželni poslanec, predsednik trgovske in obrtne zbornice itd., je umrl po daljši mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, v 63. letu. Pokojnik je bil obče priljubljen in zelo blagega srca. Podpiral je posebno družbo „sv. Cirila in Metoda.“ N. v m. p.

Strukljevo staro hišo v kolodvorskih ulicah v Ljubljani so te dni začeli podirati. V njej je bila od nekdaj gostilna. Pesnik Prešeren je zložil, vračajoč se iz te gostilne domov, pesem „Luna sije“. Gosp. Štrukelj je napravil s staro hišo lepo kupčijo in otvoril sedaj v novi hiši lepoopravljeno gostilno.

„Jour fixi“ „Meščanskega kluba“ so vsak četrtek ob 8. uri v njegovih društvenih prostorih v „Katol. Domu“.

Novo gimnazijsko poslopje v Ljubljani je bilo danes ob 9. uri dopoludne slovesno blagoslovljeno.

Pirker odletel. Kakor smo zadnjič poročali, je poslanec Lemiš brzojavil svojemu prijatelju županu Pinteriču, da je rožeški sodnik Rotscheld Pirker imenovan sodnikom v Pliberku. V zadnjem trenutku pa je nekdo štrečno zmešal. Na mestu Pirkerja, ki ni slovensčine zmožen, pride v Pliberk za sodnika sodni pristav g. Detriček in Celovca.

G. dr. Karl Triller se ne preseli v Gorico, kakor je bilo povedano po časnikih, ampak v Ljubljano. Ni dvoma, da se bode sprava na Goriškem prej dosegla, ako g. dr. Triller, ki je bil nekdanji vnet za blagor nižjega ljudstva, zapusti goriško zemljo. No, v domačem zraku bode g. Triller gotovo zopet pozdravljal krščansko-socialno misel, če bo — res.

Mariborski „Narodni Dom“ je bil 30. pr. m. otvorjen slovenskemu občinstvu Slavnosti, katero je aranževala mariborska čitalnica, se je udeležilo številno Slovencev iz Maribora in dežele. Na vsprejemu je prolog dr. Bezjaka, igra, godba in petje. Jutri je v „Narodnem Domu“ zopet veselica. Priredi jo pevsko in bralno društvo „Maribor“.

Celjsko državno pravdnništvo je zaplenilo ves naklad Hribarjevega narodnega koledarja za leto 1900. Zasegli so pesem „Slovenec“ za

ново leto 1900“ in „Celjske slavnosti“. Pritožba in interpelacija sta se odposlali.

„Slovanska Lira“. V Trstu prične izdajati z novim letom g. godbeni učitelj Hrabroslov Vogrič list za tamburaške zbere.

„Bismarckstrasse“ bode tedaj tudi v Mariboru. Tako je sklenil mariborski občinski svet.

Občinska bolnišnica v Krškem, ki je dobila dovoljenje, zvati se „Cesar Franc Jožefova bolnišnica“, otvorila se je s 1. decembrom t. l. Ta bolnišnica se je postavila na stroške gospe Hočvarjeve, ki so znašali od 40.000—50.000 glđ., v spomin 50letnice cesarjevega vladanja. Bolniški zdravnik je novoimenovani okrajni zdravnik g. dr. Kaisersberger, praktičen zdravnik, štajarski Slovenec. Nova bolnišnica bode velika dobrota za krško občino in za vse bližnje in daljne občine krškega sodnijskega in političnega okraja.

Zavarovalnica za slučaj nezgod „Edinosti“ pišejo: Leta 1897. so bile splošne volitve za ta zavod. Zdi se nam, da po pravilih bi morale biti v letošnjem letu parcijalne volitve, kar pa menda ne bo; vsaj znamenja tako kažejo! Kdaj bo torej volitev prvih dveh kategorij? Prosimo torej pojasnila od kompetentnih činiteljev. O zadnjih volitvah je bil ves volilni čin v rokah znanih gospodov, ki so, kakor je bilo že dokazano, odpirali vsa pripisana pisma z glasovnicami, ne da bi bil zastopnik vlade navzoč. Kaj tacega se ne sme goditi več, ker je tako postopanje nezakonito. V večjo gotovost bi trebalo zahtevati, da se ves volilni čin vrši v prostorih kake vladne oblasti in pod strogim nadzorstvom v to imenovanega vladnega komisarja!

Novo, ilustrovano izdajo Prešernovih poezij bode v kratkem Slovincem poklonil založnik Bamberg, ki je kupil od pesnikovih dedičev literarno ostalino. Na svetlo prideta dve izdaji. Izvod prve izdaje na finem papirju bo stal 10 K. Te izdaje za gospodo bode samo 500 izvodov in imena subskribentov bodo spredaj v knjigi natisnjena. Druge izdaje izvodi bodo po 4 K na navadnem papirju. Urednik je g. skriptor Luka Pintar. Pesni je urednik preskrbel s potrebnimi naglasi. Tisk je lep. Slike je pa napravil v Bretagnu bivajoči slikar Adolf pl. Karpellus po francoskem okusu. Prešernov kip objema pristna blaziranost v nečedni ženski podobi, ubogega Čopa pa davi za vratom in drži med neokusnimi kolena posavska nimfa. Ako so te podobe najboljšje, tedaj se smemo nadejati „grozno“ lepih slik, če ne celo karikatur na doslej vzvišene Prešernove poezije. Ali ni mogel slikanja prevzeti kak domačin, ko imamo toliko kruha potrebnih umetnikov? Zadel bi bil gotovo bolje narodnega duha, kakor tujec, ki v kljub informacijam ne more poznati mišljenja Prešernovega in našega naroda.

Sin ljubljanskega Samasse je zapustil te dni uredništvo „Münchener Neueste Nachrichten“, katerim je srečno dosegel, da so radi njegove pruske politike v Avstriji prepovedane. Nemški bavorski listi, ki ne zastopajo pruske politike vedo povedati: „er sei hinausgeföhrt“.

Tatovi na Triglavu. Tatinski lovci so vlomili v kočó „Slov. plan. društva“ na Kredarici. Zunanja vrata so odtrgali in jih vrgli kakih 15 korakov od kočó proč. V kočó so pobrali konzerve, žganje, pivo in vino, samo sardine so pustili (gotovo so se bali prevelike žejje). Obiskali so ti tatovi tudi več lovskih koč, tako tudi kočó konzula Vetterja. Eno kočó so do cela izpraznili, še štedilnik so s seboj vzeli, v drugi zopet vse ponesožili. Orožniki so tem tatinskim lovcem že prišli na sled, nekaj jih sedi že v zaporu. Sodi se, da so večinoma Bohinjci.

Iz Celja se nam poroča: Zdrava češka burka „Tat v mlinu“ („Slovenec in Nemeč“) je doživela na celjskem slovenskem odru v nedeljo 3. grudna t. l. svojo prvo uprizoritev. Velika gledališka dvorana je bila napolnjena; gotovo je, da dvorana kmalu ne bo zadostovala več. Vtis, kateri je ta času primerna burka napravila na poslušalce, se da komaj primerjati z narodnostnimi predavanji in navdušujočimi govori. Mnogo je seveda škodila splošnemu vtisu stroga cenzura, ki je več jako markantnih mest črtala, na drugi strani so pa izborni igralci s svojo

mimiko dopovedali, kar jim je branila izgovoriti cenzura. — Ne motimo se, če rečemo, da je bil zopet gosp. Perdan uprizoritelj ozir. režiser igre. Njegovo igranje hvaliti, bi bilo isto, kakor vodo v Savinjo nositi. Nedosežen kot kupletist je igral vlogo umazanega klečeplazca, tatinskega, čifuta Mavšla, kakor rojen prepeličar. Središče igre je bil g. Salmič kot „deutscher Michel“. Kak vpliv ima on na gledalce, se je pokazalo pri tej predstavi. Videti samo njegov obraz — pa se moraš od srca nasmejati. Igral je živahno in nam v pravi luči pokazal Nemca, ki hodi v naše kraje zato, da živi od slovenskih grošev in da za nos vodi naša dekleta. Pohvalno moramo omeniti igre gospic Mete Baševce (Katrice) in Vrečarjeve (Dorothea) posebno zadnje kot ljubke pevke, nadalje gospe dr. Karlovškove (Ančka). Vse tri so občinstvu kot nenadomestljive moči znane in občinstvo jih je tako, kakor druge igralce, z burnim ploskom prepričevalo svojih simpatij. Jako dobro je pogodil tudi g. Korošec oskrbnika, da si taka vloga ni zanj prav hvaležna. Isto lahko rečemo o gosp. Bocu (mlinar). G. dr. Ravnihar (dijak) se je kretal na odru kakor igralec od poklica in je s svojo izvrstno mimiko izzval mnogo smeha. Dobri so bili tudi: gospica Toš (dekla), g. dr. Karlovšek (koprol), g. Sax (hlapec). — Pavze je izpolnjevala narodna godba — žal da skoro izključno s tujimi komadi. Domača je bila le Parmova Triglav-kvadrija.

Društvo za podporo obolelih duhovnov iz Avstro-Ogerske in Nemčije je imelo 29. novembra v Gorici občni zbor. Na zborovanje je prišlo tudi 25 čeških duhovnov iz škofije kraljevograške. Predlagali so premembo pravil, da bi se sedež društva preselil iz Gorice na Češko in da bi bil prihodnje leto izredni občni zbor na Dunaju. Volil se je soglasno odbor, katerega so predlagali Goričani, razen tajnika g. Košátke. Predsednik ostane ml. škof. dr. Mahnič. Društvo ima tri lepe sanatorije: v Gorici, Iki in Meranu.

Drobne novice. V Št. Andrežu na Goriškem so se v neki krčmi stepli. Marija Lavrenčič se je tega tako prestrašila, da je na mestu umrla. — P. Baglia, 84 let stara zasebnica v Trstu, si je užgala obleko, ko se je grela na žerjavi. Precej je bila vsa v plamenu. Hudo opečeno so spravili v bolnišnico. — V Djakovu so zaprli kmeta Tomaševiča, ker je trpinčil svojo ženo, češ da mu je nezvesta. Vprezal jo je poleg konja v voz, pretopal in vso razbito zaprl v klet. — Na Ruskem so prišli na sled neki beraški družbi, ki je kradla otroke, jim pohabila ude in pošiljala beračit. — Z gradnjo električne cestne železnice se prične v Ljubljani meseca marca prihodnjega leta. — 800 italijanskih delavcev je ostavilo Ljubljano ter se podalo v domovino. — Transparentno uro dobi stolpič mestne hiše v Ljubljani.

Gospod Anton Turk, knjigar v Ljubljani, Dunajska cesta št. 3, je izdal za božič in novo leto krasno izdelane razglednice, katere je izdelal „Katoliška tiskarna“, in založil knjižico „Sveta noč“, katera je jako prikladna mladini. Vse slavnemu občinstvu najtopleje priporočamo

Dopolnilna volitev na Goriškem bode vsled odstopa grofa Alfreda Coroninija za prvi volilni okraj veleposestva za goriški deželni zbor dne 3. januarja 1900 v Gorici.

Umrl je v Kranju g. Peter Mayr v starosti 82 let. Vodil je 40 let dobro znano kranjsko pivovarno, katero sedaj spretno vodi njegov ro doljubni g. sin.

Družba sv. Cirila in Metoda. Slovenci! Veliko narodnih podjetij nam gre v šibre radi nedoumetih razporov mej rodnimi brati. — A eno svetišče, to je še nedotaknjeno: naša družba. Obili Vaši doneski pričajo, da je družba sv. Cirila in Metoda po vsem Slovenskem, pri vseh stanovih, enako priljubljena. Prisrčna vam hvala za to! A, rojaki, zopet letos razširjene šole v Trstu, v Velikovcu in v bližnji nam prihodnosti nova šola na Muti — to treba vašega podvojnatega požrtvovanja. Ob vsem tem so pa te dni zaželeli tudi še Mariboržanje vsaj 3 ali 4 razrede samostojne slovenske šole. Slovenski Maribor namreč v mestu in v predmestjih niti ne pozna slovenskih šol. Naša družba se ne

straši nikakega novega narodnega dela. A, Mariborska usoda je, Slovenci, v vaših darežljivih rokah. — Sklepajoč svoj drugi in zadnji očitni račun priporočam, Slovenci, Vaši ljubavi glavnega blagajnika družbi sv. Cirila in Metoda g. profesorja Martina Petelin, ki je dejansko prevzel te dni družbino denarno. Učinite mu v njega težavnem poslu veliko bogatih dnij. Ove selili bote tem potem njega, oblagodarili pa svoj rod! — Prvomestnik družbi sv. Cirila in Metoda.

Porotne obravnave v Ljubljani. Dne 4. t. m. je stal pred porotniki 25letni krojaški pomočnik Feliks Slabina iz Ljubljane, ker je napadel v tivolskem gozdu dve dami in jima tako izvabil znesek 1 gld. 20 kr. Porotniki so ga spoznali krivim roparskega napada in sodišče ga je obsodilo na 6 let zopora. — Jurij Witsch iz Gor. Avstrijskega je dobil radi tatvine osem let zopora. — Dne 5. t. m. je bil 34letni oženjeni Eg Dilenaro iz Rezijske v Italiji obtožen hudodelstva goljufige. Bil je oproščen. — Samsko deklo Ivano Žvan iz Srednje vasi pri Bohinju je obtožilo državno pravdnistvo radi detomora. Žvan je tajila umor ter dejala, da je povila na planinah. Zavila je dete v ruto, potem se pa dve uri ni zavedla. Ona in dete sta bila brez pomoči. Ko se je zavedla, je bilo dete mrtvo in ne ve, ali vsled mraza, ali se je zadušilo. Bila je oproščena. — Dne 6. t. m. sta se zagovarjala pred porotniki tesarski pomočnik Janez Petkoš in čevljar Mih. Dobravec iz Zaspega radi uboja in težke telesne poškodbe. Petkoš je bil obsojen na 5 let in Miha Dobravec na 5½ leta ječe. — V četrtek je bil obsojen 17letni krojaški vajenec Anton Tomšič iz Kranja radi tatvine na 5 let ječe, poostrene s posti, in dninar Jurij Bergant iz Dvora pri Kranju tudi radi tatvine.

„Beseda“ za „Šolski dom“ v Gorici bode v nedeljo 10. t. m. v čitalniških prostorih. Sodelovalo bode čitalnično pevsko in igralno obje.

„Slovenskega planinskega društva“ III. zabavni večer je bil jako dobro obiskan; mala dvorana v „Narod. domu“ je bila skoro zasedena. Najprej je društveni načelnik, gospod prof. Orožen, pozdravil vse navzoče in naznanil, da sta prirastli društvu dve novi podružnici, namreč dunajska akademična in prva koroška. Nato je v dolgem, prostem govoru poročal predavatelj, g. ljubljanski župan Ivan Hribar, o svojem potovanju po Ruskem, za kar je žel veliko zahvalo navzočih z dolgotrajnim ploskanjem. Govoril je o narodnem življenju na Ruskem, o starinskih razmerah v uradu, o prometnem napredku in o ruskih dialektih.

„Matica Hrvatska“. Prvo mesto med slovenskimi Maticami pristaja brez dvoma „Matici Hrvatski“. Nobena druga ne daje na svetlo toliko in tako izbranega književnega blaga. Členi „Maticice Hrvatske“ dobe za l. 1899. deset knjig — jedno več mimo lani. Poleg Gjurašinovih „Ptic“ (1 del) izidejo letos tri zgodovinske knjige, namreč prvi del „Poviesti novoga veka (1453—1789)“, spisal Valla, Šrepolov „Preporod — renesansa — u Italiji u XV. i XVI. stoljeću“ in Poparičeva monografija „Pomorska sila Hrvata za dobe narodnih vladara.“ Nadalje prejmo letošnji Maticarji šest leposlovnih knjig: Vovčok „Pučke pripoviesti“, prevel dr. Avgust Harambašić, Puškin, „Izabrana djela u hrvatske knjizi“, Arnold, „Izabrane pjesme“, Novak, „Poslednji Stipančić“, Šandor Gjalski, „Diljen doma“ in J. E. Tomić, „Melita“. — Deset tehtovitih, po več pol obsežnih knjig za borne 3 gld., povprečno torej knjiga 30 kr. — kaj takega vzmore samo slovenska nesebična požrtvovalnost. Slovencem, ki na novo pristopijo v kolo hrvatskih Maticarjev, dojde darom še 11. knjiga, namreč „Slovník hrv. slovenski“. Slovenci, vpišite se v „Matico Hrvatsko“, namesto da kupujete mnogo dražje nemške knjige in časopise. Iz knjig „Maticice Hrvatske“ se navzamete slovenskega mišljenja, nadvitate se blaglasnemu hrvatskemu jeziku, najbližjemu bratu naše mile slovenščine. „Matica Hrvatska“ izdaje poleg navadnih društvenih knjig še „Hrvatske narodne pjesme“, katerih so dosedaj izšli trije zvezki. Prihodnje leto izide četrti. Nanje se je treba posebej naročiti. Vsak zvezek velja 1 gld. 50 kr. Kdor se želi vpisati v „Maticico

Hrvatsko“, naj svoj letni donesek 3 gld. pošlje ali naravnost v Zagreb gosp. blagajniku Iv. Kostrenčiču ali pa naj ga izroči bližnjemu Maticanemu poverjeniku. Na Kranjskem so ti-le poverjeniki „Maticice Hrvatske“: v Ilirski Bistrici g. posestnik Ivan Valenčič, v Kranju g. učitelj Fran Gärtner, v Postojini g. dr. Janko Ponebšek, v Novem Mestu g. lekarnar Šime pl. Sladović, v Šmartinu pri Litiji g. beneficijar Ivan Trpin, v Ljubljani župnik Ivan Vrhovnik ali njegov pooblaščenec g. Ivan Bonač. Dosedanji in novi gg. člani „Maticice Hrvatske“ naj blagovole čim preje poslati letnino za l. 1899.

„Glasbena Matica“ je imela minolo nedeljo svoj I. redni koncert, kateri je vspel jako sijajno. Zbor „Glasbene Maticice“ se lahko meri z najboljšimi zbori v Avstriji, tako mnogoštevilen pa ni več, kakor je bil. Pri koncertu je sodeloval tudi c. kr. dvorni operni pevec na Dunaju Čeh Heš; vtis je bil naravnost senzacionalen. Častitati je gospodu Hubadu k takemu vspehu.

Mestna hranilnica v Novem Mestu. V mesecu listopadu 1899 je 184 strank vložilo 52112 K 81 h; 131 strank vzdignilo 53337 K 98 h.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu novembru 1899 je 142 strank vložilo 20577 gld. 30 kr.; 121 strank vzdignilo 14196 gld. 44 kr.

Razne stvari.

Papežev dar katoliškim delavcem. Katoliškemu delavskemu domu v Berlinu je podaril sv. oče svoj najlepši portret, kar jih je dosedaj izdelanih. Sliko je izgotovil glasoviti italijanski slikar Ugolini in se ceni na 10.000 mark.

Ravnopravnost na Madjarskem pred 50. leti. Slučajno sem naletel na petgoldinarski košutovski bankovec iz l. 1848., kateri jasno svedoči, kako je znala puntarska vlada vse narode, živeče pod ogersko krono, za-se pridobivati. Napisi na njem so v madjarskem, nemškem, slovaškem, hrvatsko-srbskem in rumunskem jeziku, katere je tedanja puntarska vlada priznavala ravnopravnimi zato, ker jih je potrebovala. Ali so se morda tisti časi sedaj premenili? Ne! Tam bivajo sedaj ravno tisti narodi še, kakor l. 1848; a sedanja ohola sebičnost madjarska jih prezira. To naj pomni ne samo ogerska madjarska, temveč tudi avstrijska nemška v lada, da zraven Madjarov, oziroma Nemcev, bivajo v ogromnejšem številu od teh gospodujočih narodov slovanski narodi, zahtevajoč enakih pravic pred postavo. Le tedaj se spet mir povrne med prepirljive narode, ako se bode vlada pravično kazala proti vsem zahtevam sedaj negospodujočih narodov.

Važne poštne odredbe. — „Wiener Zeitung“ je priobčila naredbo trgovskega ministerstva, s katero se z novim letom uveljavijo nekatere važne premembe sedaj veljavnih poštних določeb. Dosedanja dostavnina, ki se je plačevala na deželi za dostavljanje pisem, se odpravi, istotako dostavnina za dostavljanje časnikov. Tudi nekatere poštne pristojbine se spremenijo. Dopisnice, ki so doslej veljale 2 kr., veljale bodo odslej 5 vinarjev, pristojbina za tiskovine, ki je znašala 2 kr., bo v prihodnje znašala 3 vinarje, za rekomandacijo pisem pa bo plačevati namesto dosedanjih 10 kr. po 25 vinarjev. Tudi za mednarodni promet so se določile nove takse in izdajo se tudi povsem nove poštne vrednostne znamke v kronski veljavi.

Tečajji za mizarje. Trgovinsko ministerstvo je odredilo, da se bodo prirejali v tehnološkem muzeju na Dunaju vsako leto 3 tečajji za strokovni pouk mizarjev. Teh tečajjev se morejo udeležiti mizarji v starosti od 24.—45. leta, ki imajo za to vse potrebne predpogoje. V teh tečajjih bodo poučevali geometrijo, stavbarstvo, tehnologijo, strokovno računstvo, praktično delo. Prednost imajo samostojni ter sploh do cela izvežbani mizarji. Tudi ustanove morejo dobiti nekateri, ki se kažejo s potrebno kvalifikacijo. Potrebno je znanje nemškega jezika najmanj v toliko, da se more slediti pouku. Vpisna pristojbina znaša 4 K. Lastnorodno pisane prošnje naj se pošljejo na „k. k. Technologisches Gewerbe-museum, Wien IX./2, Währingstrasse, 39“.

Nečloveški stariši pred sodiščem. Pred dunajskimi porotniki se je končala razprava proti poštnemu oficijalu Kučeri in njegovi drugi soprogi. Obtožena sta, da sta svojega 11letnega otroka toliko mučila, da je vsled groznega mučenja umrl. Mačeha nalagala je njemu in mlajšim bratom težavna dela, stradala jih je, bila z bičem in palicami, privezovala po več dnij na klop ali v prekratko postelj. Vse njeno počenjanje je merilo na to, da hoče otroka umoriti, kar je tudi v besedah opetovano izražala. Oficijalu Kučeri niso mogli dosti dokazati, zato je državno pravdnštvo napram njemu odstopilo od obtožbe. Nečloveško mater so pa k smrti obsodili.

Pomorski kanal med Gibraltarjem in Afriko namerava graditi neko društvo Špancev in Francozov.

Shod avstrijskega krščansko-socijalnega delavstva se je vršil pretekli teden na Dunaju. Udeležilo se ga je 118 delegatov, ki so zastopali 30 000 organizovanih delavcev. Tudi Slovenci so bili zastopani. Posvetovalni svet poslancev se je odpravil. Delavstvo je nastopilo samostojno in je želelo, da bi isto samostojnost pokazalo tudi pri vseh bodočih dejanjih.

Avstrijska umetniška in obrtna razstava v Petrogradu je bila dne 3. t. m. popoldne slovesno otvorjena.

Dežela brez tobaka. Dežela, v kateri je prepovedano kaditi, je Abesinija. Že leta 1642. je bilo prepovedano ondi kaditi tobak in ta zakon je v veljavi še danes. Početkom je bilo prepovedano kaditi samo duhovščini v cerkvi, pozneje je vezala prepoved vse prebivalstvo. Danes celo tujci v Abesiniji ne smejo kaditi, kar je seveda marsikomu neprijetno, a ne — škodljivo.

Koliko se zastavi v loterijo? V Avstriji je tekom 75. let, odkar je vpeljana loterija, pobral slavni erar 1.250 milijonov goldinarjev iz žepov najsiromašnejših podložnikov. V državnem zboru se je sicer proti temu davku človeške neumnosti in siromaštva izgovorilo mnogo govora, a doslej brez uspeha. — Na Ogorskem je vpeljana razredna loterija; od l. 1869. se je zastavilo tu 100 milijonov glđ.

Angležem v Južni Afriki se zelo slabo godi. Afričani se združujejo proti Angležem z Buri. Vsled tega je velika nevarnost za južno-zahodni del Kaplanda in za Kapstadt. Vzdignili so se tudi Holandci v Natalu in Kapkoloniji. Za orožje je prišlo 20.000 Holandcev. Tudi mej raznimi indijskimi rodovi nevarno vre proti Angležem. Angleška poročila so poročala o smrti burskega generala Jouberta, a je še pri najboljši volji, še bolj naklestiti pohlepne Angleže.

Najnovejše vesti.

Miroslav Malovrh, urednik „Slov. Naroda“ stoji ravno sedaj, ko se tiska „Slov. List“ pred ljubljanskimi porotniki. Tožil ga je č. g. Koblar radi znanega napada v „Zvezdi“. Kako se bode zadeva iztekla povemo prihodnjič.

Nesreča za slovenski narod. Poslanca dr. Laginja in Spinčič sta na tržaškem shodu obsojala prepir na Kranjskem, češ da ima svoj vzrok v tujini. „Slov. Narod“ je nato odgovoril, da oba gospoda prepir na Kranjskem presojata z napačnega stališča in pristavlja: „Klerikalizem (hoče reči; krščanstvo!) je povzročil boj in temu ne bo konca, dokler ne bo premagan jeden nasprotnikov. Mi trdno upamo v zmago svojih idealov, in to nam bo dajalo poguma, da nadaljujemo, zlasti ker vemo, da je klerikalizem največja nesreča za slovenski narod.“ — Mi pa pravimo, da je ta nesreča liberalizem.

V konsumna društva so začeli trgovci pošiljati svoje ljudi, da „šnofajo“, če so člani vplačali udnino, ker po mnenju „Naroda“ tega posla noče izvrševati policija. Temu se lahko pomore. Trgovci naj postanejo policaji, policaji pa trgovci!

„Narod“ se bo imenoval nov list, katerega bode z novim letom začela izdajati v Gorici Gregorčičeva stranka za ljudstvo. Izhajal bode vsako drugo soboto in stal na leto 1 K 60 vin.

Železnica po Soški dolini. V Solkan in Kanal so prišli državni inženirji, ki se pečajo z

napravo prvotnih načrtov za železnico po Soški dolini. Če jih le ne bode sneg zapadel!

Iz državnega zbora.

(Izvirno poročilo.)

Dunaj, dne 8. decembra 1899.

Zbornica uživa slast obstrukcije. To je silno dolgočasno, duhomorno. Čehi hočejo pokazati po dolgih govorih svojo ogorčenost, in to jim ne more nikdo zameriti, ako se upošteva, da je po preklicu jezikovnih naredb ves narod silno užaljen in da nemška levica še povečuje razžaljenje, ker se noče nikakor pogajati, da bi dobila tužna Avstrija zaželjeni mir, državljani pa nepotrebno povzdigo gospodarskih koristij. Naš poslanec Povše je stavil predlog, naj se potom naredbe ugotovi Čehom notranji češki jezik, zbornični predsednik dr. pl. Fuchs je pa predlagal, naj se sestavi po zbornici jezikovni zakon za celo državo. Obadva predloga sta pravična, položaju prikladna, a oholi Nemeč jih odklanja, ker noče imeti sprave. To je pa tudi lahko razumno, ker sedanje ministerstvo ugaja levici v vseh njenih zahtevah, a Nemci upajo še več! Absolutizem naj se uvede, na merodajna mesta naj se postavijo možje njihove barve, kateri bodo potem, kadar se oktroira nekaj volilni red, omogočili Nemcem, dobiti v roke nadvlado v državi. Vprašanje pa nastane, jeli ne vidijo merodajni krogi zlobno, za državni živelj silno nevarno počenjanje nemške levice, ki je neprijetno nevarnejša, kakor pohlevna češka obstrukcija.

V ponedeljek, 4. t. m. je pričel Čeh Sileny svoj obstrukcijski govor opoludne in ga je končal ob 5. uri, ko je pretresnila zbornico vest, da je stari zbornični predsednik dr. Smolka umrl. Sileny je govoril o celi državni upravi. V njegovem govoru je bil pomena vreden izrek, da sedanja vlada ne postopa pametno, premišljeno in ne državno-modro — nje vodja Clary pa da je nemški nacionalec.

Koncem se je govoril predsednik dr. Fuchs o umrlim dr. Smolki. Zbornica je sklenila, da se udeleži po deputaciji pogreba. Desnico sta zastopala dr. Fuchs in Povše.

V torek, 5. t. m., je govoril Čeh Udržal deloma v češkem, deloma v nemškem jeziku, ter napadal vlado, kakor se navadno v takih govorih godi. Govoril je 2½ ure.

Dr. Funke iz levice je izjavil, da se njegova stranka ne bo udeležila debate, ker bi to podpiralo obstrukcijo, dr. Gross je pa stavil predlog, da se sklene debata.

Zbornica je sklenila s 104. slovanskimi, proti 95. nemškim glasom, da se Grossovemu predlogu ne ugodi.

Dne 6. t. m. je pa precej pri otvoritvi Poljak Henzel predlagal, naj se debata o budgetnem provizoriju zaključi, in temu predlogu je zbornica z veliko večino pritrnila, s tem je pa prišla krščansko-narodna zveza do tega, da ni mogla svojega nezaupanja izreči sedanji vladi.

Glavni govornik Čeh Švarc je zdatno pobijal zahtevo vlade, da se jej privoli provizorij. Govornik levice dr. Gross ni hotel odgovarjati. S tem je bila dotična razprava končana in prišel je na razpravo dr. Pattaiev predlog, da se vzdrži olajšava zakona z dne 26. dec. 1893 glede pristojbin pri prenosu denarnih tirjatev. Zbornica je sprejela predlog, katerega sta podpirala poslanca Naxera in Blažek. Predlogu se ni ugovarjalo.

Prišel je potem na razgovor nujnostni predlog Čeha Hořice, da naj zahteva vlada tudi od krčmarjev dokaz zmožnosti.

Poslanec Hořica je nastopil z obširnim govorom, dokazujoč, da se veliko preveč krčmarskih koncesij izda, vsled česar je silni konkurenčni boj nastopal, ki je uničil veliko podjetnikov.

Nemški socialist Kiesewetter se je izrekel proti temu, da se zahteva dokaz zmožnosti od krčmarja, ker tega treba ni in ker je predlog sam le pojav obstrukcije. To se sliši nekako čudno iz ust socialista.

Čeh Holandski je toplo priporočal predlog in njegovo nujnost, ker to zahteva vse krčmarstvo in trezni razum.

Govorili so še: Kaiser, dr. Stojan, Doležal, Adamek in Zeller.

Zbornica ni sprejela nujnosti.

Seja z dne 6. decembra je bila namenjena nagodbenemu zakonu Proti tem vladnem predlogu je bilo vpisanih 33 govornikov, za predlog pa 6.

Kot prvi govornik je nastopil uže koncem seje 5. decembra t. l. socialist Hannih, kateri je razmotrival posebno nakladi na živila in dokazoval, da je po nameravani nagodbi osobito mali državljan prizadet, in končal s trditvijo, da Ogrska vsaj toliko potrebuje nagodbo z Avstrijo, kakor Avstrija sama. Iz tega pa sledi, da morajo Avstrijci trdi biti, saj bodo Ogrji sami prišli po nagodbo. Drugi govornik Čeh Mastalka razvija, da se kvota ne da ločiti od nakazovalnega zakona, da je pa določena kvota 34,4%, veliko premala za Avstrijo, in da njegova stranka ne bo mogla glasovati za nagodbo.

V istem smislu je govoril tudi Čeh Formanek, član nemške ljudske stranke dr. Chiari, Čeh Heimrich. —

S tem je bila obravnava pretrgana in prišli so na vrsto nujnostni predlogi.

Delegacije. V sredo zvečer 6. t. m. je bila v butgetnem odseku delegacij zopet seja, a ostala je bila brez pomena. Poročevalec Dumba je poročal o dispozicijskem zakonu in o izdatkih za diplomacijo, — zborovalci so mu pa pritrdili in se mirno razšli ne da bi se bili kaj razburili. Edini dr. Gessman je grajal, da se avstrijski konzul v Cetinji ni brigal za avstrijske turiste, ki so v preteklem poletji obiskali Črnogoro. — Prihodnja seja bo v torek 12. t. m. ki bode skoro gotovo zanimivejša, ker se bo razpravljalo o izdatkih za vojsko in okupacijo.

Iz slovanske krščansko-narodne zveze sta izšla 5. decembra t. l. za Slovence jako važni interpelaciji. Poslanec Žičkar in drugovi zahtevajo, da razveljavi pravosodni minister zaplenjenje Hribarjevega koledarja v Celji, ter naroči sodnim uradnikom, da postopajo nepristransko tudi proti Slovincem na Štajarskem. — Dr. Krek in drugovi pa zahtevajo pojasnila od vodja finančnega ministerstva, zakaj se ne nahaja v državnem proračunu plača za višjega finančnega svetnika v Ljubljani. Interpelaciji sta za nas Slovence zelo važni.

Češki klub je sklenil z obstrukcijo pričeti tudi pri razpravah o proračunskem provizoriju. Čehom je obljubil pomoč dalmatinski poslanec Biankini.

Ogerski Slovenci.

(Konec.)

Zanimive so prekmurske navade pri ženitbah in pogrebih.

Sinu navadno izbero stariši nevesto. Ko poizvedo, da so dekletovi stariši pri volji, tedaj gre v soboto snubec s starašino v nevestino hišo in drugi dan so oklici. Med oklicem zapusti nevesta cerkev, da bi ne rodila nemih otrok. Ko pripelje ženin nevesto na svoj dom, se ženin umije in nevesta mu poda prt, pri čemer mora paziti, da je snubec ne polije z vodo po glavi.

Kadar kdo umre, tedaj zelo žalujejo. Po dnevu, zlasti pa zvečer, se zbirajo sosede, prijatelji in znanci v hiši umrlega, jočejo in molijo Boga za rankega. Ob pokopu ljudstvo poje. Tudi to navado imajo, da najamejo za denar stare ženske, da se glasno jočejo za ranjnim.

Omeniti moram še jezik prekmurskih Slovincov. Ta je krasen, bogat v lepah, izvirnih besedah, v nekaterih izrazih podoben hrvatskemu. Miklošič je spoznal to bogato slovansko narčeje in se pridno posluževal prekmurskih knjig za svoja jezikoslovna proučavanja. Le škoda, da so prekmurski pisatelji tako neizobraženi v jeziku. O slovanski skladnji in slovnici imajo le malo pojma. V njih narčeje se je vrnilo mnogo nemških, mažarskih in grških tujk. Da še prekmurski Slovenci životarijo, dokazujejo posamezne knjige, ki prihajajo še vedno na svetlo v njih narčeju. Zadnji čas so izšle te knjige: Mala Biblia 1898, Paduánszki szvéti Anton ino krúh szziromákov 1898, Dober pajdas 1899, Sztarisinsztvo in zvacsinsztvo 1898.

Neka tiha žalost me je prešinjala, ko sem hodil po ogerski Sloveniji, saj je to ona zemlja, v kateri je bil nekdanj Slovenec svoj gospod. Da, nekdanj je bila ogerska ali panonska Slovenija obširna in mogočna in je imela domače vladarje. Znana sta dva slovenska kneza, Privina in Kocel, ki sta bila oba izvrstna, pobožna in skrbna. Glavno mesto ogerske Slovenije je bil tedaj Blatograd ob Blatnem jezeru. To mesto je Privina utrdil in jako oplešal z raznimi stavbami. Za Privino je vladal njegov sin Kocel. Pri njem sta našla pravo zatočnico sv. brata Ciril in Metod. Pod knezom Kocelom je staroslovenska književnost pognala in se bujno razcvetela. Malo časa je vladal Kocel svojo državo, vendar je v tem kratkem času toliko storil za izobrazbo in omiko svojega slovenskega naroda, da mora spomin nanj biti vsem drag in mil. Zaslug, katere pripisujemo sv. Metodu, je deležen več ali manj tudi knez Kocel, ker ga je podpiral, varoval in branil. Kocelov dvor je bilo pravo zatočišče stari slovenski književnosti. Miloglasni slovenski jezik je bil že tedaj tako razvit, da je bil od papeža proglašen za bogoslužni jezik. L. 874. umrje blagi knez Kocel. Ljudstvo je žalovalo za dobrim svojim vladarjem, zakaj njegova smrt je bila tudi smrt narodova. Prišli so hudi časi. Razni sovražniki so vdrl v deželo, pustili jo in morili njene prebivalce. Kar je panonskih Slovencev ostalo, so se tekom časa deloma ponemčili, deloma pomažarili. Kjer je bil nekdanj sloveči Blatograd, je današnji mažarski Zalavar. Nekdanje velike panonske ali ogerske Slovenije, ki je imela kot središče slovenske književnosti biti zibelka vsega Slovanstva, ni več. Mali ostanki Slovencev so se še ohranili na zapadni Oggerski, a še ti bodo, ako pomislimo na vsa sredstva, s katerimi se mažarijo, težko se vzdržali dolgo. Slovanstvo na Oggerskem trpi veliko silo pod krutim jarmom mažarske vlade in njene „zlate svobode“. Mažar noče biti pravičen proti drugim narodnostim, zlasti ne proti Slovanom, saj navadno pravi, da Slovan še človek ni (Tot nem ember). Meni je rekel neki Mažar tole: „Kdor je na Oggerskem, pije ogersko vodo in je ogersko raco, ta mora biti Mažar.“

Če pojde tako naprej, v nekaj desetletjih ne bode več ogerskih Slovencev. Na robu groba nam še kličejo: Ave, Slavia, morituri te salutant!“ J. Č.

Poslano.*)

Na odbor gospodarske zadruga v Češenci.

V dopisu iz Selške doline od 16. p. m. je bilo v zadevi občinskega lova sledeči stavek: „Manjšina za blagor občine vnetih mož z županom vred je bila za podaljšanje lova iz prijaznosti do najemnika“. Županstvu se tedaj očita, da ni imel korist občine pred očmi.

Temu nasproti izjavljam, da je dopisovalec vedoma ali nevedoma lagal. V zadevi lova se je glasovalo po imenih, 5 glasov je bilo za podaljšanje vsi drugi proti. Župan se je javno izrekel, da naj se lov potem dražbe odda. — Iz sejnega zapisnika, (katerega je dopisovalec brž ko ne tudi sam podpisal) je razvidno, katerih 5 odbornikov je glasovalo za podaljšanje. Dopisnik naj se potruji k županstvu ter se bo lahko tam prepričal iz zapisnika.

Glede občinskih računov se je že pri nastopu in opetovano pri sejah povdarjalo, ako želi neki občinski odbornik kak pregled ali pojasnilo o občinskem gospodarstvu ali računih, da zamore vsaki čas priti k županstvu ter stvar pregledati. Sploh se pa vsako leto v smislu občinskega zakona vsi letni računi, ko so sklenjeni postavno določeni čas javno na pregled razpolože ter ima tudi vsaki davkoplavevalec priložnost taiste pregledati. — Da bi pa mogel biti župan celo leto vsakemu davkoplavevalu za pregled računov na razpolago — tega menda tudi pisatelj dotičnega članka ne bo zahteval.

*) Za to „Poslano“ je uredništvo odgovorno le v toliko, kolikor določa zakon

Kdo je več za blagor naše obširne občine storil — ali občinski odbor ali Češenski konsum, to prepustim v razzodbo našim občinarjem — davkoplavevalecem. — Omenim pa samo toliko, da je gola resnica, da toliko razburjenosti — osebnega sovraštva in nasprotstva in hujskanja v naši občini popred nikdar ni bilo, kakor sedaj odkar obstoji konsumno društvo na Češenci. — Kdor ne trobi v njih rog bi ga najrajši prav po krščansko uničili in ugonobili. Na druge češčarije ne odgovarjam.

Fr. Sliber,
župan.

Lekarna Piccoli, Ljubljana,
priporoča

čisto medicinalno ribje olje
najboljše vrste,

katero se nikakor ne sme zamenjavati s slabo dišečim kmečkim ribjim oljem, po najnižji ceni, ker se je vsled velikega lova ugodno nakupil. 88 (10-2)
Steklenica do ¼ kg. vsebine 40 kr., 10 steklenic 3 gl. 50 kr. Po pošti se pošilja proti poštenemu povzetju.

Tinktura zoper kurja očesa

= gotovo najboljše sredstvo =
za hitro odpravo kurjih oces, trde kože itd.
Stekleničica z rabilnim navodom 25 kr.
Dobiva se v 60 (20)

deželni lekarni „pri Mariji Pomagaj“
M. Leustk-a v Ljubljani.

Cerkvena mizarska dela.

Podpisanec izdelujem zlasti **cerkvene klopi, spovednice, okna, vrata in klečalnike** po vzorcih in lastnem načrtu ter se za taka dela priporočam čast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom. Zagotovim izvrstno delo in nizke cene. Že desetim cerkvam sem izdelal klopi v največjo zadovoljnost.

Da je moje delo res trdno in lepo, spričujejo klopi po farnih cerkvah v Dobu, Radomljah, na Rovu, Brdu, Goričici, v Moravčah, Pečah, Komendi, pri Sv. Jurju pri Kranju in v novi cerkvi v Vodica, pa spovednica na Holmcu.

Ravno sedaj izdelavam cerkvene klopi za farno cerkev v Cemšenik. Postavljenje novih klopij v cerkvi traja le 5 do 6 dni.

Josip Stupica na Viru,
pošta Domžale.

43 (32)

Redka priložnost za nakup pohištva.

Jan. Dogan-a
mizarski pohištveni obrt
v Ljubljani 73 (14)
na Dunajski cesti št. 16 (v Medjatovi hiši)

priporoča svojo dobro vrejeno

zalogo
vsakovrstnega likanega
in politiranega
pohištva

Narč čila se točno izvršujejo.
Cenilnik s podobami zastoj in franko.

Redka priložnost za nakup pohištva.

Pozor!

Vsako sredo
ob ½8. uri zvečer
v „Katol. Domu“
javno predavanje.

Slovensko vinogradniško društvo v Ljubljani
registrovana zadruga z omejeno zavezo
priporoča svojo veliko zalogo
pristnih domačih vin,

starih in novih iz Dolenjske, Štajarske, Istre, Vipave in Goriške. VINO JE DELOMA DOMA PREŠANO. Isto se oddaja v sodih in fino vino v steklenicah.

Zaloga in kletarstvo:
na Glincah št. 20 pri Ljubljani
na lastnem posestvu.

Na zahtevo pošiljajo se uzorci brezplačno.

Janko Klopčič

urar v Ljubljani, Prešernove ulice št. 4.

Priporoča: 55 (25)

Nikelnaste, jeklene, srebrne, Tula, amer. rianske plaque, zlate ure. Stenske ure. Ure z nihalom. Salonske ure. Pisarniške ure. Raznovrstne lično izdelane budilke. Srebrne, Tula, amer. plaque, novo-zlate, fine 14kar. zlate verižice, zapestnice, prstane, uhane, zapone, priklepke, gumbe za manšete in srajce, igle za kravate iz granatov. Razne stvari iz Kina-srebra. Prstane in uhane z dijamanti in briljanti. Specialitete vsake vrste v zalogi.

Nikjer se ne kupuje ceneje.

Popravila zanesljivo, točno in cenol!

Slovenski,

spomnite se

„Naše straže!“

21 (-)

Gabr. Piccoli,

lekarnar „pri angelu“,

dvorni založnik

Nj. svetosti papeža Leona XIII.

v Ljubljani,

Dunajska cesta,

Brezje na Sp. Štajerskem, 14. nov. 1898.

Vaše blagorodje!

Ker smo se že velikokrat prepirali, da je ta Vaša tinktura za želodec, katero je rabila že cela moja hiša z najboljšim uspehom, res najboljše sredstvo zoper želodčne in tudi druge bolezn. se Vam iskreno zahvaljujem. Pa tudi gospodu, kateri me je na to izvrstno tinkturo opozoril, sem hvaležen.

To potrjujem s tem, da Vam izrečem svojo najiskrenejšo zahvalo v imenu cele moje družine ter Vas uljudno prošim, da mi pošljete zopet jedno škatljico tinkture za želodec z 12terimi stekleničicami in jeden lonček Glicerine Crème.

S spoštovanjem Tomaz Dobek,

Pošljite mi s poštnim povzetjem pod spodaj stoječim napisom 24 stekleničice izvrstne »želodčne esence«, ki se rabi z najboljšim vspehom.

20 (37)

Jožef Černko, župnik,
Vuhred. — Štajarsko.

Pošljite mi s poštnim povzetjem 12 steklenic Vaše želodčne tinkture. Naš g. župnik Belec jo vsakemu bolehnemu prav gorko priporoča in skoraj vsaki, ki jo rabi, se jako pohvalno o nji izrazi.

S spoštovanjem Ivana Vidas
pri Sv. Martinu, p. Sv. Nedelja,
S. Domenica d'Albona, Istria